

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURA GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 5907/22.MAR.2021

Domnului Ion Ioniță,
Primarul comunei Vărbilău, județul Prahova

RECOMANDARE

Nr. 37 din data de 22.MAR.2021

referitoare la organizarea și funcționarea corespunzătoare a Compartimentului de asistență socială, existent la nivelul comunei Vărbilău, județul Prahova

În conformitate cu prevederile art. 59 din Constituția României, coroborate cu cele ale art. 14, art.16 alin. (1) și art. 25 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu (la propunerea Biroului Teritorial Ploiești) în data de 10 martie 2021, urmare a apariției în presă a unui reportaj privind situația a doi copii care trăiesc într-un loc izolat, printre noroaie, la marginea pădurii în cătunul Băicânești, comuna Vărbilău, județul Prahova.

Totodată, din reportajul difuzat reieșea faptul că în această situație se regăsesc două familii monoparentale, minorii trăind izolați, minorul în vârstă de ani frecventând cu dificultate mediul școlar din cauza drumului greu accesibil, prezența porcilor mistreți din zonă constituind un real pericol pentru ca acesta să poată merge zilnic la școală. Pentru celălalt minor, în vârstă de ani și jumătate, având o malformație congenitală gravă, accesul la servicii medicale este aproape imposibil de realizat, având în vedere faptul că ambulanța nu are posibilitatea de a ajunge la această locuință, situată în cătunul Băicânești, minorul suferind numeroase intervenții chirurgicale. Mamele celor doi copii solicitau acordarea unui teren de către autoritatea locală, aproape de comunitate, pentru ca prin sprijinul unei asociații să le poată fi edificată o locuință, iar copiii să se poată dezvolta normal, să poată avea acces la educație, la servicii medicale.

În acest context, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei anchete, în data de 16 martie 2021, de către consilierii Biroului Teritorial Ploiești al instituției Avocatul Poporului, pentru a clarifica aspectele expuse de presă, dar și pentru a verifica modul în care sunt respectate prevederile art. 47, art. 49 și art. 52 din Constituția României, republicată, privind nivelul de trai, protecția copiilor și a tinerilor, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

I. Din verificările efectuate cu ocazia anchetei realizată la Primăria comunei Vărbilău, județul Prahova, s-au evidențiat următoarele:

Situația socio-familială și locativă a celor două familii monoparentale este cunoscută autorității locale, în sensul în care casa respectivă, situată în cătunul Băicânești, a aparținut bunicii paterne, iar ulterior decesului acesteia, numitele (mama) și (fiica), fiecare având câte un copil minor, s-au mutat în acest imobil. Accesul către această locuință este dificil de realizat, nu este accesibil autoturismelor/ambulanță/pompieri. **Cele două mame nu realizează venituri din activități și nu sunt beneficiare de venit minim garantat sau de alte prestații sociale.** Ambii copii beneficiază de alocații, iar copilul în vârstă de ani beneficiază de pe urma tatălui decedat și de o pensie de urmaș.

De la revenirea celor două mame în locuința bunicii paterne (aprox. 1 an) în cătunul Băicânești, comuna Vărbilău **nu au fost efectuate anchete sociale și nu au fost acordate prestații sociale pentru sprijinirea acestor familii**, fiind purtate doar discuții cu cele două mame, pentru prezentarea documentelor în vederea analizării prestațiilor sociale la care s-ar încadra. Până la data efectuării prezentei anchete la sediul Primăriei comunei Vărbilău, cele două mame nu depuseseră documente în vederea beneficiarii de

vreo prestație socială. Potrivit precizărilor domnului primar, drumul de acces către locuința acestor familii a fost pietruit în anii anteriori, dar din cauza transportului de material lemnos din zonă și ținând cont de relieful accidentat, acesta se deteriorează și având în vedere că în cătunul respectiv sunt locuite doar două case, nu este oportună alocarea unor fonduri pentru asfaltarea/betonarea acestui drum și amenajarea unui pod pentru accesul auto.

Pe termen scurt, domnul primar a menționat că are în vedere sprijinirea acestor familii prin reamenajarea unor spații de locuit, spații aflate în patrimoniul primăriei și atribuirea acestora în folosință ca soluție temporară până la identificarea unei alte modalități în măsură să asigure relocarea definitivă a acestor familii mai aproape de comunitate. Cu privire la acordarea unui teren pentru tinerii cu vârsta de până la 35 ani, conform Legii nr. 15/2003, pentru numita domnul primar a precizat că la acest moment nu există disponibile terenuri ce pot fi atribuite în vederea construirii de locuințe, majoritatea terenurilor existente în patrimoniul comunei Vărbilău având categoria de folosință islaz și fiind situate în locații greu accesibile.

În organigrama Primăriei comunei Vărbilău, în cadrul Compartimentului Asistență Socială sunt prevăzute două posturi vacante pentru care a fost organizat concurs în urmă cu 3 ani, însă candidatul nu a întrunit punctajul necesar pentru angajare, nefiind reluate demersurile în acest sens. **La nivelul compartimentului de asistență socială nu există angajat un asistent social cu studii superioare, care să fie membru al Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, astfel cum prevede legislația specifică.**

II. Analizând prevederile legale în materie, reținem următoarele:

Unul dintre principiile sistemului național de asistență socială consacrat de dispozițiile art. 5 lit. e) din Legea nr. 292/2011 - legea asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, constă în ***"abordarea individuală, potrivit căreia măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației particulare de viață a fiecărui individ."***¹

În conformitate cu dispozițiile art. 40 alin. (2) din Legea nr. 292/2011 **"Serviciile sociale au la bază identificarea și evaluarea nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup și elaborarea planurilor de intervenție pentru prevenirea, combaterea și soluționarea situațiilor de dificultate. Furnizorii de servicii sociale asigură activitățile prevăzute la alin. (2) prin asistenții sociali angajați în structurile proprii sau, în lipsa acestora, pot achiziționa serviciile acordate de asistenții sociali înregistrați cu cabinete individuale sau societăți civile profesionale de asistență socială."**

Potrivit prevederilor art. 79 alin. (2) din legea asistenței sociale, **"Statul, prin autoritățile administrației publice centrale și locale, are obligația de a asigura măsurile specifice de protecție și de asistență socială, în conformitate cu nevoile particulare ale persoanelor cu dizabilități, precum și în funcție de situația familială și socio-economică a acestora."**²

Conform art. 3 alin 1 lit. g) și alin. (2) anexa 3 din **Hotărârea de Guvern nr. 797/2017** pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, printre atribuțiile **compartimentului de asistență socială**, se rețin următoarele **"efectuează sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excludere socială sau a altor situații de necesitate în care se pot afla membrii comunității și, în funcție de situațiile constatate, propune măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane"**;

Cu privire la modul profesionist de identificare și evaluare a nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup și la elaborarea planurilor de intervenție pentru prevenirea, combaterea și soluționarea situațiilor de dificultate, acestea se realizează, în condițiile legilor speciale, de către asistenții sociali,

¹ acest principiu ia în considerare caracterul și cauza unor situații de urgență care pot afecta abilitățile individuale, condiția fizică și mentală, precum și **nivelul de integrare socială a persoanei**; suportul adresat situației de dificultate individuală constă inclusiv în măsuri de susținere adresate membrilor familiei beneficiarului; **"Situația de dificultate** în care se află membrii celor două familii monoparentale, definită de prevederile art. 6 lit. j¹) ale aceluiași act normativ reprezintă "situația în care se află o persoană care, la un moment dat, pe parcursul ciclului de viață, din cauze socioeconomice, de sănătate și/sau care rezultă din mediul social de viață dezavantajat, și-a pierdut sau limitat propriile capacități de integrare socială; în situația de dificultate se pot afla familii, grupuri de persoane și comunități, ca urmare a afectării majorității membrilor lor; este situația în care se află o persoană care, la un moment dat, pe parcursul ciclului de viață, din cauze socioeconomice, de sănătate și/sau care rezultă din mediul social de viață dezavantajat, și-a pierdut sau limitat propriile capacități de integrare socială; în situația de dificultate se pot afla familii, grupuri de persoane și comunități, ca urmare a afectării majorității membrilor lor;

² Printre atribuțiile enumerate, la art. 112 din legea asistenței sociale, în sarcina autorității administrației publice locale regăsim "(g) efectuează sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excludere socială sau a altor situații de necesitate a membrilor comunității și, în funcție de situațiile constatate, propun măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane;" și "asigură informarea și consilierea beneficiarilor, precum și informarea populației privind drepturile sociale și serviciile sociale disponibile

autoritățile administrației publice locale având obligația angajării asistentilor sociali sau contractării serviciilor acestora pentru a realiza aceste activități, cu respectarea raportului de un asistent social la maximum 300 de beneficiari, astfel cum dispun prevederile art. 122 din legea asistenței sociale.

Totodată, conform dispozițiilor art. 9 anexa 3 din Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 "(1) Structura organizatorică și numărul de posturi aferent Compartimentului se aprobă de consiliul local, astfel încât funcționarea acestuia să asigure îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin potrivit legii.", iar conform art. 11 din același act normativ "(1) Structura orientativă de personal pentru asigurarea funcționării Compartimentului este următoarea: a) persoana/persoanele responsabilă/responsabile de evidența și plata beneficiilor de asistență socială; b) persoana/persoanele cu atribuții în domeniul serviciilor sociale, inclusiv monitorizarea asistenților personali; (...)"³.

Astfel, potrivit art. 3 din **Legea nr. 466/2004** privind statutul asistentului social, printre activitățile desfășurate de asistentul social regăsim"⁴ alin. (1) lit. e) stabilește modalitățile concrete de acces la prestații și servicii specializate de asistență socială pe baza evaluării nevoilor; iar "Instituțiile și organismele publice sau private, abilitate prin lege să desfășoare activități de asistență socială, au obligația de a asigura realizarea activităților prevăzute la alin. (3) de către asistenți sociali sau sub îndrumarea directă a acestora.(alin. (5))."

Conform art. 5 din actul normativ anterior amintit "Asistentul social își poate desfășura activitatea în regim salarial sau independent, cu drept de liberă practică(...)", iar profesia de asistent social poate fi exercitată de persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de art. 7, respectiv "a) este cetățean român sau cetățean al altui stat, în condițiile prevăzute la art. 2 alin. (1); b) are studii de specialitate în asistență socială, conform prevederilor art. 2 alin. (2); c) este înregistrată în Registrul național al asistenților sociali din România; d) nu se găsește în vreunul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute în prezenta lege."

De asemenea, **Statutul asistentului social** cuprinde prevederi referitoare la **exercitarea profesiei de asistent social** astfel cum sunt acestea descrise de dispozițiile art. 9 alin. (1) "Profesia de asistent social poate fi exercitată independent, în condiții de liberă practică, în formele prevăzute de prezentul articol, de către persoanele prevăzute la art. 7 care obțin atestatul de liberă practică.", în timp ce **persoanele fără studii de specialitate care îndeplinesc atribuțiile asistentului social** au dreptul de a desfășura activitățile specifice profesiei de asistent social **dacă "fac dovada că sunt înscrise și frecventează cursurile unei instituții de învățământ superior cu specializarea în asistență socială"**⁵.

Față de toate aceste dispoziții legale, ne aflăm în situația de a constata că la nivelul Compartimentului de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Vărbilău se înregistrează mai multe deficiențe în organizarea activității de asistență socială nefiind respectată în totalitate legislația specifică. La nivelul acestui compartiment, în lipsa unui asistent social astfel cum este definit de Statutul asistentului social anterior invocat, s-a constatat că **nu a existat o preocupare constantă și nu au fost luate măsurile necesare depistării precoce a situațiilor de dificultate/necesitate în care se aflau membrii celor două familii monoparentale** (¹ ¹), nu s-a realizat o monitorizare constantă a situației materiale, medicale, educaționale și socio-familiale a celor doi copii și implicit a celor două mame astfel încât să fie propuse măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane, neexistând întreprinse vizite/anchete sociale la domiciliul acestora, pentru a fi identificate nevoile sociale, corelativ cu beneficiile de asistență socială/prestațiile sociale și serviciile sociale ce ar fi putut fi acordate acestora.

³ (2) În aplicarea prevederilor alin. (1) lit. b), în sarcina autorității administrației publice locale sunt incluse cel puțin următoarele obligații: a) realizarea evaluării inițiale și a planului de intervenție de către asistentul social; (...) (3) În vederea exercitării atribuțiilor ce îi revin, primarul va asigura încadrarea în Compartiment, cu prioritate, a asistenților sociali, cu respectarea prevederilor art. 122 alin. (2) din **Legea nr. 292/2011**, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor Legii nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social, cu modificările ulterioare, și a prevederilor art. 4 din hotărâre."

⁴) identifică segmentul de populație ce face obiectul activităților de asistență socială; b) identifică și evaluează problemele socioumane dintr-o anumită regiune, comunitate sau localitate; c) dezvoltă planuri de acțiune, programe, măsuri, activități profesionalizate și servicii specializate specifice domeniului; d) sensibilizează opinia publică și o informează cu privire la problematica socială;

⁵ instituție acreditată conform legii, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Persoanele care au absolvit o formă de învățământ superior, nereditată conform legii, cu altă specializare decât asistență socială, cu o vechime de minimum 3 ani în domeniul asistenței sociale, având atribuții de asistent social, au dreptul să desfășoare activitățile prevăzute la art. 3, dacă fac dovada că urmează studii postuniversitare în domeniul asistenței sociale, studii organizate de instituțiile de învățământ superior acreditate conform legii, în termen de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.", astfel cum dispun prevederile art. 34 din acest statut.

Având în vedere că în organigrama Primăriei comunei Vărbilău sunt prevăzute două posturi pentru Compartimentul de Asistență Socială, posturi care în prezent sunt ocupate de persoane fără studii superioare în domeniul asistenței sociale, astfel cum prevede legislația specifică, ținând cont de numărul de cazuri sociale, numărul persoanelor cu handicap existent la nivelul U.A.T Vărbilău, toate acestea necesitând monitorizare constantă a persoanelor aflate în situații de risc, monitorizarea planurilor de abilitare-reabilitare a copiilor încadrați în grad de handicap, vizite pe teren, întocmirea anchetelor sociale, a planurilor de intervenție, comunicarea relațiilor specifice către alte autorități, întocmirea documentelor specifice pentru acordarea prestațiilor sociale, se impune inițierea demersurilor specifice asigurării personalului de specialitate (un asistent social) în cadrul acestui compartiment, fie prin angajare, fie prin contractarea serviciilor acordate de asistenți sociali înregistrați cu cabinete individuale sau societăți civile profesionale de asistență socială, conform Legii nr. 292/2011 - legea asistenței sociale, Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor - cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal și Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social.

De asemenea, potrivit art. 4 alin. (2) și (3) din Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 ”(2) **Structura orientativă de personal pentru aparatul propriu al serviciilor publice de asistență socială înființate la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor este compusă din cel puțin următoarele persoane:** a) o persoană responsabilă de domeniul beneficiilor de asistență socială; b) 2 persoane responsabile de domeniul serviciilor sociale, **din care cel puțin un asistent social.**”

Mai mult, legiuitorul a instituit și un termen pentru încadrarea personalului aferent serviciului public de asistență socială, astfel că potrivit art. 6 alin. (2) din Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 ” **În termen de 60 de zile de la adoptarea regulamentelor de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială prevăzute la alin. (1) se face încadrarea personalului cu respectarea prevederilor prezentei hotărâri și a condițiilor prevăzute de legislația în vigoare pentru fiecare categorie de personal.**”

Având în vedere condițiile de locuit precare, dar mai ales accesul dificil de realizat către această locuință, inaccesibil autoturismelor (cu precădere ambulanței/pompierilor), drum ce nu poate fi amenajat corespunzător și ținând cont de nevoile socio-educative și medicale ale celor doi copii din familiile monoparentale ce locuiesc în cătunul Băicănești, comuna Vărbilău, județul Prahova, raportat la prevederile art. 5 și art. 48 din **Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului**, republicată⁶,

Față de cele expuse anterior și având în vedere prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, Legii 15/2003 privind sprijinul acordat tinerilor pentru construirea unei locuințe proprietate personală, republicată, Legii 114/1996 – legea locuinței, republicată, Legii nr. 292/2011 - legea asistenței sociale, Hotărârii de Guvern nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor - cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social și luând în considerare deficiențele constatate la nivelul Compartimentului de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Vărbilău, județul Prahova, apreciem că este necesară implementarea unor măsuri concrete la nivelul Compartimentului de asistență socială pentru a se asigura monitorizarea și identificarea situațiilor de risc/situațiilor de dificultate în care s-ar putea afla persoanele/grupurile vulnerabile din cadrul acestei unități administrativ teritoriale, în scopul de a preveni apariția unor situații similare.

⁶ Art. 5 alin. (1) Copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, în condițiile prezentei legi. (...) (3) În subsidiar, responsabilitatea revine colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului.”, respectiv art. 48 din același act normativ ”(1) Copilul are dreptul de a beneficia de asistență socială și de asigurări sociale, în funcție de resursele și de situația în care se află acesta și persoanele în întreținerea cărora se găsește. (2) În cazul în care părinții sau persoanele care au, potrivit legii, obligația de a întreține copilul nu pot asigura, din motive independente de voința lor, satisfacerea nevoilor minime de locuință, hrană, îmbrăcăminte și educație ale copilului, statul, prin autoritățile publice competente, este obligat să asigure acestora sprijin corespunzător, sub formă de prestații financiare, prestații în natură, precum și sub formă de servicii, în condițiile legii.(...) (4) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a informa părinții și copiii în legătură cu drepturile pe care le au, precum și asupra modalității de acordare a drepturilor de asistență socială și de asigurări sociale.”

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Primarul comunei Vărbilău, județul Prahova, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, va dispune luarea cu celeritate a măsurilor legale, pentru:

1. organizarea și funcționarea corespunzătoare a Compartimentului de asistență socială din cadrul Primăriei comunei Vărbilău, județul Prahova, prin **inițierea demersurilor specifice asigurării personalului de specialitate** (minim un asistent social) în cadrul **Compartimentului de Asistență Socială** fie prin angajare, fie prin contractarea serviciilor acordate de asistenți sociali înregistrați cu cabinete individuale sau societăți civile profesionale de asistență socială, conform Legii nr. 292/2011 - legea asistenței sociale, Hotărârea de Guvern nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor - cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal și Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social.

2. implementarea dispozițiilor legale anterior amintite cu privire la:

a) identificarea, evaluarea nevoilor sociale specifice membrilor celor două familii monoparentale, monitorizarea periodică, prin întocmirea anchetelor sociale și a altor instrumente de lucru specifice, acordarea sprijinului necesar pentru prevenirea situațiilor de risc de excluziune socială (acordarea prestațiilor sociale de care aceștia pot beneficia, potrivit legii);

b) reamenajarea unor spații de locuit, spații aflate în patrimoniul primăriei și atribuirea acestora în folosință ca soluție temporară până la identificarea unei alte modalități în măsură să asigure relocarea definitivă a acestor familii mai aproape de comunitate astfel încât minorii să aibă acces neîngrădit la servicii socio-educaționale și medicale corespunzătoare.

Primarul comunei Vărbilău, județul Prahova va informa, în termen de 60 zile, instituția Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Ploiești (cu sediul în municipiul Ploiești, B-dul Republicii, nr. 2-4, intrarea H, et. I, cam. 155, județul Prahova, tel./fax 0244593227, e-mail avpprahova@avp.ro), cu privire la însușirea Recomandării, precum și referitor la toate măsurile dispuse, anexând copii ale documentelor care susțin adresa de însușire.

Avocatul Poporului,
Renate Weber

București,   martie 2021

